

Interjú: Ádám Imrével, a VOSZ megyei elnökével

Üzengetés helyett inkább tárgyalnak

Elnökvisztató küldött- gyűlésre készül a Vállal- kozók és Munkáltatók Országos Szövetsége.

MISKOLC. Öt éves periódus zárul a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége életében, amelynek Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szervezete szerdán tartja küldöttválasztó gyűlését az országos elnökválasztásra. A szervezet megyei elnökével, Ádám Imrével az elmúlt években végzett vállalkozói érdekvédelmi munkáról, a vállalkozói adóterhek csökkentésének és a gazdasági versenyképesség javításának lehetőségeiről beszélgettünk.

Milyennek értékeli a vállalkozói és munkaadói érdekképviselőnek az elmúlt öt évben végzett munkáját?

A VOSZ három területen határozta meg tevékenységének fő irányát, ezek a hatékony szakmai érdekképviselő, a tagjainknak nyújtott szolgáltatások, valamint a kulturális missziók. Sikerként könyvelem el, hogy országos és megyei szinten egyaránt jelen tudunk lenni a főbb döntési pontoknál, partnerként tudunk tárgyalni az önkormányzatokkal és a döntéshozókkal. Ápoltuk együttműködésünket a Miskolci Egyetemmel, amely támogatást nyújt vállalkozóinknak a kutatás-fejlesztési és innovációs elképzeléseik megvalósításában. A szakmai rendezvények mellett egyik legjelentősebb tevékenységünk az iparkamarával közösen működtetett Széchenyi Kártya Program menedzselése lett. A vállalkozások számára ez vált a legfontosabb hitelezési lehetőséggé a pandémia idején, amikor krízishiteleket tudtunk közvetíteni, majd közre tudtunk működni a gazdaság újraindításának a finanszírozásában. Kulturális missziókat a VOSZ örökös elnöke, Demján Sándor által 2003-ban alapított Prima Primissima díj fémjelzi. A megyei szinten is odaítélt elismerés célja a magyar értelmiség szellemi eredményeinek megőrzése, a hazai tudomány, művészet, kultúra és sport erősítése egy olyan kitüntetett cím adományozásával, amelynek megkérdőjelezhetetlen értéke van a közvélemény szemében.

Ha már szóba került a gazdaság újraindítása: mennyire érzékelhetőek a Covid-járvány nyomai a vállalkozói körben?

Az ipari termelést folytatók a tavalyi első két negyedév sokkja után hamarabb lábra álltak, őket a járvány utóhatásaként az alap- és nyersanyagok ellátási zavarai és ezek árának rendkívüli emelkedése sújtja, amelyet az energiaárak elszabadulása kísér. A költségek megugrását, hogy tovább működhesse, megpróbálják beépíteni az árakba, amely viszont az inflációt gerjeszt veszélyes szintre. A szolgáltatói szektorban, a kereskedelemben, a vendéglátásban és turizmusban azonban számos vállalkozás megszűnt, vagy a megszűnés szélén egyensúlyoz, hiszen ott a kereslet és így az árbevétel olyannyira csökkent, hogy azt sok cég tartalékok hiányában nem tudta elviselni. A kisebb vállalkozások jellemzően nem tökeerősek, hitelek segítségével tudnak fejleszteni, növekedni,

Ádám Imre: „A versenyképességi szempontok előtérbe helyezését minden fórumon hangsúlyoztuk” FOTÓ: ÉM

de annak az a feltétele, hogy a bevételeik megmaradnak. A Széchenyi Kártya Program válsághatéki vállalkozások tízezreit mentették át a fellendülés időszakába, amelyek az azóta elindult Széchenyi Kártya Újraindítási Programmal további támaszt jelentenek. Hogy milyen a vállalkozói körvalós állapota, arról tiszta képet igazán csak akkor kapunk majd, ha a felvett kölcsönök törlesztésére lejár a tavaly bevezetett hitelmentő törvény.

Álláspontja szerint befolyásolni fogja ez a hazai vállalkozások versenyképességét?

A versenyképességi szempontok előtérbe helyezését minden fórumon hangsúlyoztuk. A legjelentősebb megyei vállalatoknál ez természetes gyakorlat, és a járvány is azért érintette őket kevésbé, mert olyan technológiát, olyan szakembereket alkalmaznak, olyan alapanyagokkal dolgoznak, amikkel bármilyen helyzetben világszínvonalú termelést tudnak elérni. A vállalkozások jelentős része azonban elavult gépekkel, olcsó munkaerőre alapozva dolgozik, nem a legmagasabb minőséget tudja előállítani. Ők valóban problémásak. Az a tőke, ami a versenyképességük javítása érdekében a fejlődésükhöz szükséges lenne, nem áll rendelkezésükre, viszont a fejlesztési hitelt nem tudják kigazdálkodni. Nem Borsod megyei sajátosság, hogy a vállalkozások megrekednek egy szinten, ahonnan nem tudnak továbblépni.

Egyre gyakrabban emlegetik vállalkozói körben is a generációváltás problémáját. Egy új, fiatalabb vállalkozói korosztály megjelenése lenne a megoldás a továbblépésre?

Jó példákat láttunk már a sikeres generációváltásra, de akadnak ágazatok, ahol nagyon nagy problémák várhatók. A megoldások keresését tanácsadással, a jó tapasztalatok megosztásával igyekezett segíteni eddig is a VOSZ, konferenciát is tartottunk a témában. A problémásabb területeken a menedzsmentváltás megvalósulhat cégfelvásárlásokkal, de akár bizalmi vagyongazdálkodás esetén is lehet gondolni, bár ez utóbbi megoldás Magyarországon még gyerekcipőben jár. Sem a formája, sem a jogi szabályozása nem kiforrott, ezért olyan szereplők sem igen vannak, akik ezzel a területtel

érdemben akarnának foglalkozni. Arról nem is beszélve, milyen visszaélések lehetnek benne. A legjobb megoldás természetesen az lenne, ha az új menedzsment a régi tapasztalataira alapozva fokozatosan lépne be, amikor az alapító még segítheti a működést, az utód pedig közben gondolkodhat a változtatásokon, újításokon, ami a működést előréviszi. A legjobb megoldás minden esetben a még időben tervezett, új és saját menedzsment kinevelése lenne. Vannak már olyan pénzalapok is, amelyek a generációváltást saját erőből megoldani nem tudó, és a vállalkozások megvásárlását és továbfejlesztését segítik, de ennek a hagyományai még nincsenek meg, és a vállalkozók jó része bizalmatlan ezekkel a megoldásokkal szemben.

Az adókönyvet alakulása vitathatatlan befolyással bír a vállalkozások élet- és versenyképességére. Milyen változásokat tartanának fontosnak ezen a területen?

A magyar vállalkozások teljesítményét és fejlődési esélyeit rontják a foglalkoztatásra rakódó magas adók. A bértérhek adóéke egyedülálló dolgozó esetén jelenleg valamivel több, mint 43 százalék, amely a 2016-os 48,2 százalékos mértékhez képest határozottan csökkenés, de még mindig soknak tartjuk. El kell ismerni, hogy a családtámogatási rendszerünk sokat javít az adóékeken: a mutató egy kétkétes, kétyermekes családban már nem éri el a 37 százalékot - átlagos béreket alapul véve. A jövő évre tervezett 200 ezer forintos minimálbér bevezetése kapcsán ezézt elsősorban a bértérhek, a szociális hozzájárulási adó további, a bérdinamikának megfelelő csökkentését javasolja a VOSZ - ahogy abban a gazdasági kormányzat a 2017. évi bérrobbanás esetén is partner volt -, így a minimálbér-emelésben és az ezt követő átlagbér-emelkedésben megoszlaná a terhelés a vállalkozók és a kormányzat között. Álláspontom szerint lenne ennek gazdasági szempontból pozitív oldala is: a magasabb bér a fogyasztás emelkedését hozhatja magával, így az adócsökkentésnek - az állami költségvetésben - megjelene a kompenzációja a fogyasztási adók többletbevételével, nem is beszélve a személyi jövedelemadó-bevételek növekményéről. A vállalkozás

által megtermelt nyereségnek is magasak az adóköltégei - összességében ez mintegy 26 százalék -, és a szomszédos országok között, például Romániában vagy Szlovákiában, ez ennél jóval alacsonyabb. A legfontosabb most a bérre rakódó terhek csökkentése lenne, ezt az álláspontot képviseli a VOSZ.

A kormányzat idén januártól átírta a korábban legkedvezőbb vállalkozói adózási mód, a katasztrófák, amit ellenezett a VOSZ. Kudarcknak élték meg, hogy nem sikerült megőrizni a korábbi rendszert?

Mi ezt a lépést valóban nem támogattuk, mert úgy láttuk, hogy a kisadózó vállalkozások tételes adózási lehetősége a legkisebb vállalkozások működését és munkáltatói létét segítette. Továbbra is szükség lenne egy olyan egyszerű adónemre, aminek bevételi korlátját egy üzleti partner tekintetében nem ilyen alacsonyan, évi 3 millió forintnál - ez csupán havi 250 ezer forint - húzzák meg.

A katótól többek között azt várták, hogy hozzájárul a fekete-munka csökkentéséhez. A munkavállalókat is hátrányosan érintő szabálytalan foglalkoztatás mennyire torzítja a versenyt?

A munkavállalók számára egyre magasabb bért kell fizetni ahhoz, hogy meg lehessen őket tartani. A magasabb bér és járulékaik kitermelése azonban több szektorban nem egyszerű feladat, ezért fordulnak a szürke- és a feketegazdaság felé. Minden bérré rakódó terhek csökkentése fehériti a gazdaságot.

A kormányzattal kötött hosszú távú bérmegeállapodások nem ezt a célt szolgálták?

De, és a korábbi hatéves bérmegeállapodások ebben érzékelhető hatása is volt. Ezt a kormányzati szándékot szükségesnek tartjuk tovább erősíteni, mert az sokat segítené a feketefoglalkoztatási kedvezményekben és az egészséges munkaerőpiaci verseny erősödésében.

A munkaerőhiány egyre nagyobb problémát jelent, különösen, ha azt a kormányzati szándékot hozzúdott értékül munkát végezzenek az emberek. Hogyan lehetne ezt megvalósítani?

Egyértelműen a hatékonysággal és a termelékenység növelésével. Szükség lenne

arra, hogy olyan termelészöket, gépeket vásároljanak a vállalkozások, olyan irányú fejlesztéseket valósítsanak meg, aminek kisebb az élőmunkaigénye, legalábbis az alacsony szakképzettséget megkövetelő munkakörökben. A magasabb hozzáadott értéket képviselő munkaerőt így jobban meg lehet fizetni.

Nem ez a lényege az Ipar 4.0-nak?

De, és több magyarországi példa van arra, hogyan lehet a gyakorlatban megvalósítani a munkaerő-szükséglet csökkentését. A VOSZ segíti a tagságát, hogy az új technológiákat megismerje, és ösztönözzük, hogy vegye fel a kapcsolatot a Miskolci Egyetemmel, ismerje meg az ipari fejlődés legújabb irányait, hogy követni tudja a piacot és a versenytársait.

Nemrégiben jelentett be az ITM egy pályázatot a munkahelyi képzésekre. Tudnak ezzel élni a kisebb vállalkozások?

Ez valóban jó lehetőség, mert nemcsak képzési, hanem bértámogatás is áll mögötte. A vállalkozásoknak azonban tudniuk kell, milyen irányban szeretnének továbblépni. A tudásalapú gazdaság egyre nagyobb teret nyer, a tudástőke a legjobban megtérülő befektetés hosszú távon! Lényeges azonban, hogy a fejlődés érdekében minél kevesebb olyan teher sújtja a kisebb cégeket, amivel a más országban lévő, hasonló tevékenységet végző versenytársainak nem kell megküzdeniük. Az állam ne csak hitelekkel és támogatással segítse a hazai kisvállalkozói szférát, hanem biztosítson megfelelő környezetet számára a verseny fenntartásához és a tudásba való beruházáshoz. A VOSZ már régen azon az állásponton van, hogy ha a 43 százalékos magyar adóék lecsökkenne a környező országok szintjére, ami jelenleg 34-38 százalék, nagyobb lépétnénk előre ezen a téren is.

Ön szerint ezzel is támogatni kellene a járvány után újraindított gazdaság átalakulását?

Az átalakulás már megindult, hiszen bár nincs járvány, napjainkban is nehézségeket, akár időszakos gyárleállásokat is okoz az importanyag beszerzésének nehézsége. A részegységek, szerelési anyagok gyártását vagy meg kell oldani házon belül, vagy többféle forrásra kell építeni a jövőben. Ez a jelenlegi trend, viszont még kérdéses, hogy mi valósulhat meg ebből, mert kettős hatása van. Ha valaki ugyanis nem a legolcsóbb alapanyagot szerzi be, hanem közelebbi, de drágább helyről, a terméke versenyhátránnyal indulhat a piacon. A kulcs a jövőben a többféle beszerzési forrás megtalálása és a beszerzés közelsége lehet.

Főkészültek a hazai vállalkozások, hogy átvegyék például a kínai források szerepét?

Mindent biztosan nem lehet kiváltani, de vannak területek, ahol ez már megtörtént. A Covid-hatás miatt indult el Magyarországon az oltóanyaggyár építése, a fertőtlenítőszer, a maszkok gyártása. Jártam olyan műanyagipari cégnél, amely komplett gépsorokat vett meg Kínából. A kínai munkaerő sem lesz olcsó, az ottani bérek lassan közelíté-

nek a világpiaci árakhoz, de a kiegyenlítő hatású ideig tart még.

Mi az álláspontja arról, hogy jogállami kifogásokra hivatkozva az Európai Unió a fejlesztési támogatások befagyasztásával fenyegeti Magyarországot?

A VOSZ nem szeretne a politika területére tévedni. Az viszont egyértelmű, hogy az érdembeli fejlesztéseket, a digitálizációt, a magasabb minőség előállítását, a még képzetesebb szakemberek foglalkoztatását, a termelékenység fokozását saját forrásból a vállalkozások nagy része nem tudja megvalósítani. Az unióból érkező pénz fontos fejlesztési forrást jelentenek. Roppant nagy rá az érdeklődés, elég csak a legutóbb kiírt fejlesztési pályázatra gondolni, amelynek 150 milliárd forintot keretszága az első körben 4 perc alatt elfogyott. A vállalkozói igényeknek megfelelően szerencsére néhány napon belül történt korrekció ennek a pályázatnak a befogadásában, de a tendencia egyértelmű. A magasabb támogatási intenzitás megszerzése, vissza nem térítendő támogatás megszerzése mindenütt cél. Megoldást kell találni, hogy az uniós pénzek továbbra is áramoljanak az országba.

Kiegyensúlyozottabbá tenné a vállalkozói szféra működését, ha bevezetnék az euró Magyarországon?

A „VOSZ 6 pontja” - gazdaságpolitikai programunk 2010-ben - azt tartalmazta, hogy ameddig a magyar gazdaság teljesítménye nem éri el az Európai Unió átlagának 80 százalékát, addig nem kell lemondani az önálló árfolyam- és kamatpolitika előnyeiről az exportorientált gazdaságfejlődés érdekében. Lényegében most is ezen az állásponton vagyunk.

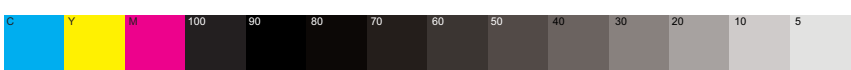
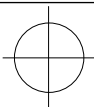
Milyen tervekkel indulnak neki a következő öt évnek?

A VOSZ alapvetően érdekvédelmi szervezet, ezt igyekezünk erősíteni. Nekünk a legfontosabb az, hogy a kormánnyal való tárgyalásokban még hatékonyabban érvényesítsük a vállalkozók érdekeit. A legnagyobb újtásunk egy, az újonnan induló és a mikro-vállalkozások fejlődését és fenntartható működését elősegítő online platform kialakítása lesz, amelyen keresztül tudásanyaggal, informatikai szoftvercsomagokkal, virtuális inkubációval segítjük a vállalkozásokat. A projektje a Széchenyi 2020 program keretében nyertünk 1,1 milliárd forint támogatást. Megvalósítása már folyamatban van, és a jövő év második felében várhatóan elindul.

Érdekvédelmi szervezetként nem akarnak a jelenleginél markánsabban megjelenni a közéletben?

A vállalkozói érdekvédelemben történő tárgyalások a minisztériumokkal és a kormányzati szervekkel valóban nem látványos tevékenységek, ezekből a közvélemény előtt is csak a végeredmények jelennek meg. A VOSZ nem üzenget a sajtón vagy más közéleti fórumokon keresztül. Mi a tárgyalások megoldás hívei vagyunk, a közös megegyezéssel született döntéseket tartjuk a leghatékonyabbnak.

MÉHES LÁSZLÓ
laszlo.mehes@eszak.hu

ESZAK
5

